

Datum

Tjänsteskrivelse

Vår referens

Tatjana Bogdanovic

Utvecklingssekreterare

josefin.levander@malmö.se

Utvecklingsplan för kommungemensam IT och digitalisering 2024 SN-2023-514

Sammanfattning

Serviceämnden har i Riktlinjer för IT och digitalisering (KF 2021-03-31 § 100) fått i uppdrag att ta fram en flerårig utvecklingsplan. Planen bygger på förvaltningarnas behov av stöd eller gemensam utveckling inom IT för kommande 1-4 år. Den har tagits fram tillsammans med förvaltningarna enligt gällande samverkansmodell.

Bifogat till ärendet finns Principer för digitalisering, som ska ge riktning och kraft åt Malmö stads digitaliseringsarbete. Principerna har arbetats fram i samarbete med förvaltningarna och beskriver hur Malmö stad behöver arbeta för att bättre möta invånarnas behov och ta vara på digitaliseringens möjligheter på ett omdömesfullt sätt. De bifogade principerna ersätter Malmö stads digitaliseringsprogram Det digitala Malmö 2017-2022, enligt uppdrag i riktlinjerna som nämns ovan samt i serviceämndens budget.

Förslag till beslut

Serviceämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner utvecklingsplanen för IT och digitalisering samt bifogade principer för digitalisering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Utvecklingsplan IT och digitalisering
- Grundprinciper för digitalisering
- Utvecklingsplan för IT och digitalisering 2024

Beslutsplanering

Serviceämndens ordförandeberedning 2023-05-30

Serviceämndens arbetsutskott 2023-06-08

Serviceämnden 2023-06-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Avdelningschef för IT och digitalisering

Ärendet

Enligt Malmö stads budget 2023 ska staden ligga i framkant i den digitala utvecklingen. En

avgörande faktor för framgångsrik digitalisering är att Malmö stad agerar som en organisation. Att arbeta tillsammans skapar största värde för hela staden vad gäller hastighet i utveckling och för att uppnå önskvärda ekonomiska effekter.

Utvecklingsplan

Detta dokument utgör den utvecklingsplan som beskrivs i Riktlinjer för IT och digitalisering (SN-2021-692). Planen ska behandlas av servicenämnden och beslutas av kommunstyrelsen. Utvecklingsplanen ger stadens förvaltningar en tydlighet i vad IT och digitaliseringsavdelningen fokuserar på under kommande verksamhetsår. Utvecklingsplanens innehåll bygger på de insamlade behoven från stadens förvaltningar. Resultatet från budgetuppdraget ”e-tjänst som norm” finns med i det samlade behovsunderlaget och det kommer tas om hand i det fortsatta utvecklingsarbetet samt i principerna för digitalisering.

De förflyttningarna som finns upptagna i 2024-års utvecklingsplanen kommer att hanteras inom IT- och digitaliseringsavdelningens befintlig ekonomiska ram förutom de nya satsningar som görs inom IT-säkerhetsområdet. Kostnadsökningar tas upp i servicenämndens budgetskrivelse till kommunstyrelsen för 2024.

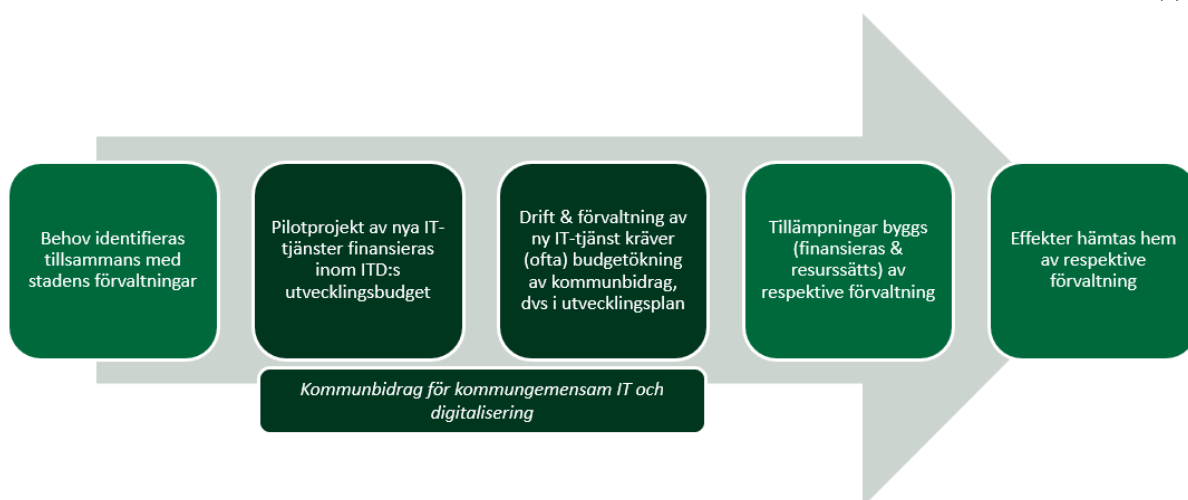
IT-säkerhetssatsningar 8 mnkr

- Programvara för ökad säkerhet på stadens digitala enheter. För att ytterligare stärka motståndskraften mot angrepp kommer stadens alla datorer behöva förses med ett förstärkt skydd, vilket gör att licenskostnaden ökar för stadens förvaltningar med ca 5 mnkr.
- Operativ säkerhetsförmåga dygnet runt. Det finns ett behov av att ytterligare förstärka stadens arbete med IT-säkerhet genom att övervaka stadens säkerhet dygnet runt. I budgetskrivelse 2024 äskar servicenämnden utökat kommunbidrag på 3 mnkr.

Planens omfattning

Kommungemensam IT och digitalisering omfattar den kommungemensamma digitala infrastrukturen, IT-plattformar samt processer och kompetenser som används av alla eller några förvaltningar. Syftet med kommungemensam IT och digitalisering är att leverera säker och funktionell IT samt bidra med kompetens och stöd som tar sin utgångspunkt i förvaltningarnas behov och verksamhetsprocesser.

Genomförandet av planen innebär att nya leveranser av teknik och kompetenser etableras, eller förändras. Utveckling, förvaltning och drift av nya och befintliga leveranser finansieras genom kommunbidrag. Tillämpningen av leveranserna finansieras och resurssätts av respektive förvaltning. Effekthemtagningen av tillämpningen som effektivisering, ökad kvalitet eller annat sker även den inom respektive förvaltning.

Behovskartläggning inom förvaltningarna

Behovskartläggningen bygger på den samverkansmodell som tagits fram tillsammans med förvaltningarna. Samverkansmodellen innebär att kommungemensam IT och digitalisering för en kontinuerlig dialog med stadens förvaltningar genom IT- och digitaliseringskluster. Dialogen kretsar kring förvaltningarnas behov och prioriteringar, vilka omsätts till en prioriterad utvecklingsplan. Utvecklingsplanen tas fram och förankras löpande med förvaltningarnas digitaliseringsansvariga för att verifiera behov och innehåll. Innehållet i planen formas också genom en aktiv omvärldsbevakning och deltagande i initiativ på lokal, regional och nationell nivå.

Principer för digitalisering ersätter Det digitala Malmö

Det digitala Malmö 2017-2022

Vad kan vi göra, med hjälp av digitaliseringen, för att göra livet lite enklare och bättre för malmöborna? Den frågan ställs i inledningen och ringar in mål och syfte med Det digitala Malmö 2017-2022. Malmö stads första digitaliseringsprogram var tidigt med att koppla digitalisering tydligt till utvecklingen av själva staden Malmö, frikopplat från traditionell IT. Det beskrivs som en samhällsförändring som har möjlighet att förbättra servicen till malmöborna och göra staden till en bättre plats att leva, verka och vistas i. Detta är fortfarande en relevant syn på digitaliseringens möjligheter. Ungefär sex-sju år senare behöver detta synsätt kompletteras med omtanke och omdöme om de vi finns till för.

Det digitala Malmö 2017-2022 innehåller fyra mål med tillhörande effekter, fyra fokusområden och tre principer som lägger grunden för allt digitaliseringsarbete i staden. Utöver dessa innehåller det ett antal andra principer för styrning, finansiering och organisering.

Vad har hänt i staden?

Under de fem år som Det digitala Malmö har varit gällande har arbetet med digitalisering gått från att ha varit en marginell företeelse till ett etablerat område. Majoriteten av förvaltningarna har etablerat organisationer med ett utpekat ansvar för digitalisering och digital utveckling. Inom dessa har roller med fokus på digitalisering skapats och tillsatts. Ett utfall av denna förflyttning är

att förvaltningarna har arbetat utifrån egna strategier och planer som utgår från förvaltningarnas mål, uppdrag och förutsättningar.

Vad visar utvärderingen av Det digitala Malmö 2017-2022?

Resultatet av programmet Det digitala Malmö och de aktiviteter som har skett runt programmet visar att det har skett stora förflyttningar vad det gäller digitalisering. Alla stadens förvaltningar har både formaliserat organisering runt området och höjt sin digitala kompetens. En utmärkande faktor är att det är aktiviteterna runt Det digitala Malmö, snarare än målen och handlingsplanerna, som har bidragit mest till denna förflyttning. Målen och effekterna i sig har spelat en marginell roll, och snarare fungerat som inspiration än styrningsmekanismer. Gemensamma handlingsplaner och fokusområden har inte använts, förvaltningarna har tagit fram egna planer och strategier.

Den utvärdering som har genomförts visar på följande framgångsfaktorer för digitalisering:

- En delad bild av vad digitalisering är och principer för hur den ska användas till som inspirerar och skapar gemensam riktning. Det ger varje förvaltning förutsättningar att skapa egna strategier och agendor utifrån sina förutsättningar, men säkerställer en gemensam riktning.
- Att digitalisering är en del av verksamhetsnära utveckling. När digitalisering ses som ett separat område och inte är väl integrerat med kärnuppdragen har det låg eller negativ effekt.
- Central koordinering och facilitering av nätverk och aktiviteter som fångar aktuella frågor, sprider kunskap och goda exempel. Resultaten av sådana nätverk och aktiviteter är att både förståelse, intresse och kompetens för digitalisering ökar samt skapar grund för samarbete.
- Utbildningsinsatser och metodstöd inom digitalisering som ökar förvaltningarnas kompetens och möjligheter att använda digitalisering som en del i sin verksamhetsutveckling.

De delar som inte har fått avsedd verkan berör mål och effekter som ska uppnås, stadsövergripande fokusområden och gemensamma handlingsplaner. Orsakerna kan summeras i följande punkter:

- Det digitala Malmös mål och effekter lyckades inte införlivas i förvaltningarnas ordinarie målstruktur. Skälet är att flera förvaltningar är styrda av nationell lagstiftning eller har nämndsmål som sätter ramen för förvaltningarnas uppdrag, och därmed utgör basen för strategi och planering. Målen i Det digitala Malmö har inte varit konkreta eller mätbara och därmed svåra att följa upp. Resultatet av dem har varit att de har pekat en riktning för hur digitalisering kan bidra till frågor som att stärka demokratin och inkludering, mer ändamålsenlig och högre verkan i service.
- Fokusområdena och tillhörande handlingsplaner blev inte arenor för gemensam digital utveckling. Skälet är att fokusområdena och handlingsplanerna inte lyckades knyta an till förvaltningarnas uppdrag och mål. Resultatet var att de gemensamma handlingsplanerna handlade i prioriteringskonflikter där det var oklart varför och hur dessa skulle hanteras jämte förvaltningarnas egna handlingsplaner.

Vad innebär förslaget som ersätter Det digitala Malmö?

Grundprinciperna från Det digitala Malmö 2017-2022 behålls, de var före sin tid i offentlig sektor i Sverige när de togs fram och är idag högaktuella. De revideras och kompletteras med en fjärde princip: ”digitalisering med omtanke”. Ny teknik kräver omdöme på ett allt tydligare sätt, och det har saknats ett medarbetarperspektiv vilket den nya principen inkluderar. Principerna ska fungera som vägledande för alla som utvecklar tjänster eller på något sätt jobbar med digitalisering i Malmö stad. Genom att använda principerna kommer Malmö stad att röra sig mot mer användarcentrerad, relevant och effektiv digitalisering, en digitalisering i framkant.

De komponenter som inte har gett den avsedda effekten i staden har plockats bort, nämligen mål, effekter och fokusområden. Principer för styrning, finansiering och organisering har hanterats i Riktlinjer för IT och digitalisering. Genom att beskriva digitaliseringens roll som en del av verksamhetsutveckling i staden förtydligas det faktum att det inte är ändamålsenligt att ha separata mål för det.

Förslag till uppföljning

För att säkerställa att förvaltningarna arbetar enligt principerna föreslås att stadskontoret ställer frågor kopplat till detta inom ramen för sin årliga uppföljning. Då blir inte digitalisering något separat, utan något som ingår i kommunens ordinarie verksamhetsutveckling. Frågor för uppföljning skulle exempelvis kunna vara:

- Hur har förvaltningen tagit tillvara användarens perspektiv i utvecklingen av medborgarnära tjänster?
- Beskriv hur ni arbetar med att stärka medarbetarnas omtanke och omdöme kopplat till digitalisering
- Hur har förvaltningen involverat andra aktörer och perspektiv som behövs i den digitala utvecklingen?

Ansvariga

Marcus Christensson, avdelningschef IT och digitalisering

Louise Strand, servicedirektör